

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa A. P., B. B., E. C., E. M.-K., I. W., J. S., J. W., K. B.,
K. G.-P., K. D., M. K., M. S., M. W., R. B. i S. S.
przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi [...] w J.
o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 września 2018 r.,
skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w G. Ośrodek Zamiejscowy w R.
z dnia 6 kwietnia 2017 r., sygn. akt IX Pa [...] i IX Pz [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i odstępuje od obciążania powodów kosztami postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. Ośrodek Zamiejscowy w R. wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2017 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w J. z dnia 19 października 2016 r. i oddalił powództwa A. P., B. B., E. C., E. M.-K., I. W., J. S., J. W., K. B., K. G.-P., K. D., M. K., M. S., M. W., R. B. i S. S. przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi [...] w J. o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.

W sprawie ustalono, że powodowie pracują na stanowiskach technika elektroradiologii lub starszego technika elektroradiologii. Od dnia 1 listopada 2012 r. u strony pozwanej obowiązywał ujednolicony Regulamin pracy, zgodnie z którym

czas pracy pracowników zatrudnionych przy stosowaniu źródeł promieniowania jonizującego w zakładach rentgenologicznych, fizykoterapeutycznych, histopatologicznych, cytodiagnostycznych, anatomopatologicznych, medycyny sądowej lub prosektorach wynosi 5 godzin na dobę i przeciętnie 25 godzin na tydzień w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym. W dniu 27 marca 2014 r. powodom wypowiedziano umowę o pracę w części dotyczącej norm czasu pracy, z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia, w związku ze zmianą - od 2 lipca 2014 r. - przepisów dotyczących norm czasu pracy pracowników zatrudnionych w podmiocie leczniczym. Pracownikom zaproponowano po upływie okresu wypowiedzenia, tj. od dnia 2 lipca 2014 r. nowe warunki umowy o pracę: dobową normę czasu pracy 7 godzin 35 minut oraz tygodniową normę czasu pracy przeciętnie 37 godzin 15 minut. Pozostałe warunki umowy o pracę nie ulegały zmianie. Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2015 r. przywrócił powodów do pracy u pozwanego Wojewódzkiego Szpitala [...] w J. na dotychczasowych warunkach umowy o pracę, uznając, że zmieniony przez pozwanego Regulamin pracy nie wszedł w życie, ponieważ nie został w sposób prawidłowy podany do wiadomości pracowników. Powodowie w okresie objętym żądaniem pozwu, przekraczali normy czasu wynikające z uprzednich warunków pracy.

Sąd drugiej instancji przyjął, że w niniejszej sprawie istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy powodowie mogą skutecznie domagać się wynagrodzenia z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych za okres od lipca 2014 r. do maja 2015 r. w oparciu o wyrok Sądu Rejonowego w J. z dnia 3 kwietnia 2015 r., w sprawie IV P [...]. Podkreślił, że w wyniku przywrócenia do pracy (przywrócenia poprzednich warunków pracy) dotychczasowy stosunek pracy ulega odtworzeniu w granicach obowiązujących przed rozwiązaniem umowy o pracę (restytucja stosunku pracy), a orzeczenie o przywróceniu do pracy restytuuje stosunek pracy na przyszłość, tj. doprowadza do powstania stosunku pracy, jaki istniał przed zakwestionowanym rozwiązaniem umowy o pracę, nie unieważnia natomiast bezprawnego oświadczenia pracodawcy z mocą wsteczną od momentu, w jakim oświadczenie to zostało złożone. Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej, Sąd stwierdził, że oświadczenie pozwanego w przedmiocie

nowych warunków umowy o pracę było skuteczne. W ten sposób od 2 lipca 2014 r. strony łączyła zmodyfikowana umowa o pracę i obowiązywała ona do uprawomocnienia się wyroku w sprawie IV P [...]. Dopiero z tą chwilą - prawomocności wyroku - powrócono do uregulowań umowy o pracę sprzed 2 lipca 2014 r. W konsekwencji Sąd uznał, że powodowie w spornym okresie nie świadczyli pracy w godzinach nadliczbowych, a zatem wynagrodzenie z tego tytułu im się nie należy.

Sąd podkreślił też, że roszczenia objęte pozwem stanowią nadużycie przez powodów swoich praw w rozumieniu art. 8 k.p. Powodowie wyrazili zgodę na zaproponowane im warunki pracy, które to warunki były zgodne z obowiązującymi przepisami. Domagając się wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, opierali się na błędach formalnych, jakie wystąpiły po stronie pracodawcy przy wprowadzaniu zmian do Regulaminu pracy.

Powodowie wnieśli skargę kasacyjną od powyższego wyroku, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj.: art. 42 § 3 k.p., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że pomimo złożenia przez powodów w ustawowym terminie odwołania do sądu pracy od niezgodnego z prawem wypowiedzenia zmieniającego im warunki pracy i płacy można uznać, że powodowie przyjęli i dobrowolnie wyrazili zgodę na nowo zaproponowane im przez pracodawcę warunki pracy i płacy, co skutkowało modyfikacją umów o pracę, ze skutkiem od 2 lipca 2014 r.; art. 45 § 1 k.p., przez jego błędną wykładnię polegającą, na przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że powodom przysługiwał jakikolwiek *gravamen* zaskarżenia wyroku Sądu Rejonowego w J. z dnia 3 kwietnia 2015 r. wydanego w sprawie IV P [...] sytuacji, w której Sąd orzekający w tamtej sprawie uwzględnił w całości powództwo, a treść sentencji wydanego w sprawie orzeczenia wynika wyłącznie z upływu biegnącego okresu wypowiedzenia, który nastąpił przed zamknięciem rozprawy oraz ustawowego nakazu wydawania wyroku, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, zatem Sąd orzekający władny był orzec wyłącznie o przywróceniu powodów do pracy u strony pozwanej na poprzednich warunkach pracy i płacy, a nie o bezskuteczności wypowiedzeń zmieniających; art. 8 k.p. w związku z art. 151 § 1 k.p., przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że powodowie, wobec przywrócenia ich na podstawie prawomocnego

wyroku Sądu Rejonowego w J. z do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy, domagając się zapłaty wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od 2 lipca 2014 r. do dnia uprawomocnienia się tego wyroku, dopuszczają się wobec pozwanego nadużycia swoich praw w rozumieniu art. 8 k.p.; art. 8 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wystąpienie z roszczeniem o zapłatę za okres od niezgodnego z prawem wypowiedzenia zmieniającego do uprawomocnienia się wyroku o przywróceniu do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy stanowi nadużycie prawa w rozumieniu art. 8 k.p., albowiem orzeczenie o przywróceniu do pracy restytuuje stosunek pracy na przyszłość i nie unieważnia bezprawnego oświadczenia pracodawcy z mocą wsteczną, od momentu w jakim oświadczenie zostało złożone; art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 160) w związku z art. 150 § 1 k.p., przez jego błędną wykładnię polegającą na założeniu przez Sąd Okręgowy, że przepis ten ma charakter bezwzględnie obowiązujący w znaczeniu sztywnego ustalenia obowiązującej normy i wymiaru czasu pracy, podczas gdy przepis ten ustala maksymalne dopuszczalne normy i wymiar czasu pracy, co nie wyklucza wprowadzenia w układzie zbiorowym lub regulaminie pracy norm i wymiaru czasu pracy na zasadach korzystniejszych dla pracownika.

Skarżący zarzucili również naruszenie przepisów postępowania - art. 365 § 1 k.p.c., polegające na przeprowadzeniu przez Sąd odwoławczy własnej analizy i oceny motywów prawomocnego rozstrzygnięcia, tj. wyroku zapadłego w prawomocnie zakończonej sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w J. pod sygn. akt: [...], i wyprowadzenie własnych wniosków co do przyczyn wydania tego rozstrzygnięcia, co miało istotny wpływ na zastosowanie przez Sąd odwoławczy przepisu prawa materialnego, tj. art. 8 k.p., w sytuacji związania Sądu Okręgowego tym orzeczeniem, co jest równoznaczne z ustawowym zakazem badania i analizowania objętej tym wyrokiem sytuacji prawnej, „a stan prawny przedstawiał się tak, jak to wynika z sentencji wyroku (orzeczenia)”, co miało istotny wpływ na wydane w sprawie rozstrzygnięcie.

Skarżący wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ skarga jest oczywiście uzasadniona. W ocenie skarżących, Sąd Okręgowy, wbrew

własnym ustaleniom faktycznym, z naruszeniem art. 8 k.p. w związku z art. 42 § 3 k.p., uznał, że powodowie nadużywają swoich praw w rozumieniu art. 8 k.p. w sytuacji, gdy powodowie domagają się zasądzenia wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych jedynie za okres od niezgodnego z prawem wypowiedzenia warunków pracy i płacy do momentu skutecznej zmiany regulaminu pracy. Oceny takiej dokonał Sąd Okręgowy, pomimo że bezsporne było, że strona pozwana dokonała powodom wypowiedzeń zmieniających niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, co zostało potwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w J. z dnia 3 kwietnia 2015 r. Ponadto oczywistego naruszenia art. 8 k.p. dopuścił się również Sąd Okręgowy, uznając, że powodowie nadużywają swoich praw w sytuacji, w której domagają się od pozwanego zaległego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, podczas gdy orzeczenie o przywróceniu do pracy restytuuje stosunek pracy na przyszłość i nie unieważnia bezprawnego oświadczenia pracodawcy z mocą wsteczną od momentu, w jakim oświadczenie to zostało złożone, co zdaniem Sądu Okręgowego wyklucza możliwość dochodzenia roszczenia za okres od niezgodnego z prawem wypowiedzenia do uprawomocnienia się wyroku w przedmiocie przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy. Zaprezentowane przez Sąd Okręgowy rozumienie treści przepisu art. 8 k.p., zdaniem powodów, w żadnym wypadku nie może się ostać, albowiem prowadziłoby do wniosku, że jakiegokolwiek niezgodne z przepisami prawa pracy wypowiedzenie warunków pracy i płacy dokonane przez pracodawcę nie spotyka się z żadnymi negatywnymi konsekwencjami, ponieważ wyrok Sądu stwierdzający tę bezprawność działania pracodawcy działa z mocą *ex nunc* i sanuje niejako wszelkie negatywne dla pozwanego konsekwencje, w tym obowiązek rekompensaty za świadczoną przez powodów pracę w godzinach nadliczbowych.

Skarżący powołali się także na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne:

- czy w razie złożenia przez pracownika, w ustawowym terminie, odwołania do Sądu pracy w związku z niezgodnym z przepisami prawa pracy wypowiedzeniem warunków pracy i płacy i nieoświadczenia się pracownika na

piśmie, czy te nowe warunki przyjmuje czy też nie, można uznać, że z upływem połowy okresu wypowiedzenia pracownik wyraził zgodę na te nowe warunki,

- czy w rozumieniu art. 45 § 1 k.p., w sytuacji uwzględnienia powództwa pracownika w całości, po upływie biegnącego okresu wypowiedzenia, pracownikowi przysługuje substrat zaskarżenia takiego wyroku, albowiem Sąd nie orzekł o bezskuteczności wypowiedzenia zmieniającego tylko o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy,

- czy pracownikowi wytaczającemu powództwo przeciwko pracodawcy o zapłatę wynagrodzenia za pracę świadczoną w godzinach nadliczbowych, działającemu w oparciu o prawomocny wyrok sądu powszechnego, w którym sąd ten stwierdził o przywróceniu tego pracownika do pracy u pracodawcy na poprzednich warunkach pracy i płacy, a zatem rozstrzygnął prawomocnie o bezprawności tego wypowiedzenia, można zarzucić, że nadużywa prawa w rozumieniu art. 8 k.p.,

- czy w rozumieniu art. 365 § 1 k.p.c. sąd odwoławczy może dokonywać własnej analizy i oceny motywów prawomocnego rozstrzygnięcia sądu powszechnego, zapadłego w innej sprawie i na tej podstawie wyprowadzać własne wnioski i dokonywać oceny przyczyn wydania tego rozstrzygnięcia, w kontekście zastosowania przez sąd odwoławczy konkretnego przepisu prawa materialnego.

W odpowiedzi na skargę pozwany Wojewódzki Szpital [...] w J. wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1254 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji

oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr

6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

Z kolei istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS - wkładka z 2003 nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Pytanie, czy w razie złożenia przez pracownika odwołania do sądu pracy związku z niezgodnym z przepisami prawa pracy wypowiedzeniem warunków pracy i płacy, mimo nieoświadczenia się pracownika na piśmie, czy te nowe warunki przyjmuje czy też nie, można uznać, że z upływem połowy okresu wypowiedzenia pracownik wyraził zgodę na te nowe warunki, było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że wystąpienie na drogę sądową o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach jest nie równoznaczne z odmową przyjęcia oferty nowych warunków pracy zamieszczonej w wypowiedzeniu zmieniającym (por. np. wyrok z dnia 22 września 1976 r., I PRN 51/76, OSPiKA 1978 z. 1, poz. 16; uchwała z dnia 5 maja 1978 r., I PZP 5/78, OSNCP 1978 z. 11, poz. 200; wyrok z dnia 4 października 1979 r., I PRN 117/79, OSNCP 1980 z. 3, poz. 61; wyrok z dnia 3 sierpnia 1983 r., I PRN 103/83, OSNCP 1984 z. 4, poz. 156). Pogląd ten jest aktualny w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 1998 r., I PKN 254/98 (LexPolonica nr 335046), w stwierdzono, że wykładnia art. 42 § 3 k.p. nie daje podstaw do przyjęcia, że odwołanie złożone przez pracownika do sądu pracy od wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy oznacza odmowę przyjęcia

zaproponowanych nowych warunków pracy (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2014 r., I PK 191/13 (LEX nr 1646050).

Jeśli zaś chodzi o dopuszczalność zaskarżenia apelacją wyroku sądu pierwszej instancji w sytuacji, gdy sąd nie orzekł o bezskuteczności wypowiedzenia zmieniającego (które zakończyło bieg przed wydaniem wyroku) tylko o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy, to należy podkreślić, że Sąd Najwyższy, stosownie do treści art. 398¹³ § 1 k.p.c., związany jest granicami skargi kasacyjnej wyznaczonymi jej podstawami, co oznacza, że nie może uwzględniać naruszenia żadnych innych przepisów niż wskazane przez skarżącego. Przez istotne zagadnienie prawne, należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi. Musi więc ono pozostawać w związku ze sprawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003).

Przedstawione zagadnienie prawne nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący nie powołali w podstawach kasacyjnych adekwatnego do przedstawianego problemu zarzutu naruszenia art. 370 k.p.c., jak też nie on stanowił podstawy przedstawionej w zagadnieniu argumentacji. Pojęcia „substrat zaskarżenia” i „*gravamen*” są przesłankami zaskarżenia orzeczenia rozpatrywanymi - w przypadku apelacji - na podstawie art. 370 k.p.c. Tym samym przepis ten nie może być przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego i dlatego nie ma potrzeby rozstrzygnięcia dopuszczalności apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego w J. z dnia 3 kwietnia 2015 r.

Dodać też należy, że rozwiązanie problemu dotyczącego dopuszczalności apelacji przez powodów od powyższego wyroku nie ma żadnego wpływu na osąd w

zakresie wiążących warunków pracy w spornym okresie, ponieważ o tym decyduje charakter prawomocnego orzeczenia przywracającego wypowiedziane warunki pracy (*ex nunc*), którym – z mocy art. 365 § 1 k.p.c. – Sądy obu instancji (a także Sąd Najwyższy) są związane.

Kolejne pytanie sformułowane na kanwie art. 8 k.p., a także twierdzenie o oczywistej zasadności skargi z uwagi na naruszenie art. 8 k.p. dotyczą kwestii, która również nie ma wpływu na wynik sprawy. Z motywów zaskarżonego wyroku wynika ustalenie, że „od dnia 2 lipca 2014 r. strony łączyła zmodyfikowana umowa o pracę i obowiązywała ona do - uprawomocnienia się wyroku w sprawie IVP [...]”, gdyż oświadczenie pozwanego w przedmiocie nowych warunków umowy o pracę było skuteczne i dopiero powyższy wyrok doprowadził do restytucji poprzednich warunków pracy od dnia jego uprawomocnienia się. Poprzednie warunki pracy reaktywowały się z mocy orzeczenia o przywróceniu do pracy na przyszłość, a nie wstecz. Oznacza to, że w okresie objętym sporem wiążące były nowe warunki pracy zwiększające dobową normę czasu pracy z 5 godzin do 7 godzin 35 minut oraz tygodniową normy czasu pracy przeciętnie z 25 godzin do 37 godzin 55 minut. W takiej zaś sytuacji roszczenia powodów są bezzasadne, co wyraźnie podkreślił Sąd drugiej instancji, wskazując, że „że powodowie w spornym okresie nie świadczyli pracy w godzinach nadliczbowych, a zatem wynagrodzenie z tego tytułu im się nie należy.” Wyklucza to możliwość oceny żądania powodów na podstawie art. 8 k.p. Przepis ten bowiem ma zastosowanie do sytuacji, gdy prawo podmiotowe stronie przysługuje (roszczenie jest zasadne w świetle stosownych przepisów prawa materialnego). Artykuł 8 k.p. dotyczy nadużycia, a nie naruszenia prawa. Konstrukcja ta obejmuje przypadki, w których zachowanie określonego podmiotu spełnia formalnie wszystkie wymagania przewidziane prawem, natomiast z innych - pozaprawnych - względów (np. społecznych czy moralnych) zachowanie to nie zasługuje na ochronę prawną. Świadczy to o tym, że treść klauzuli generalnej zawartej w art. 8 k.p. ujęta została przedmiotowo, a nie podmiotowo. Nie kształtuje ona praw podmiotowych, nie zmienia i nie modyfikuje praw, jakie wynikają z innych przepisów prawa. Przepis ten upoważnia sąd do oceny, w jakim zakresie, w konkretnym stanie faktycznym, działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie jego prawa i nie korzysta z ochrony prawnej (por. np.

wyrok Sądu Najwyższego z 5 maja 2016 r., II PK 65/15, LEX nr 2052414). Innymi słowy, nieuwzględnienie roszczenia w oparciu o regulację wynikającą z art. 8 k.p. wchodzi w rachubę dopiero wówczas, gdy się okaże, że jest ono uzasadnione, w przeciwnym przypadku rozważania dotyczące tej kwestii nie mają żadnej doniosłości prawnej. Zatem błędna wykładnia czy niewłaściwe zastosowanie art. 8 k.p., nie podważa oddalenia powództwa z uwagi na brak prawa podmiotowego uzasadniającego wniesione żądanie.

Nie ma zatem potrzeby rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego odnoszącego się do zastosowania klauzuli generalnej z art. 8 k.p. Z przedstawionych wyżej powodów skarga kasacyjna nie jest także oczywiście uzasadniona. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Błędna ocena Sądu drugiej instancji o możliwości oceny roszczeń powodów w oparciu o art. 8 k.p. nie waży na prawidłowości oddalenia powództw, skoro jego zasadniczym motywem było stwierdzenie ich bezzasadności.

Skarżący nie zdołali zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 102 k.p.c.